

O GOVERNO DO RIO GRANDE DO SUL (BRASIL) PROMOVE A DEMOCRACIA PARTICIPATIVA

O POBO É QUEN MÁIS ORDEA

Xosé Veiras García

RIO GRANDE DO SUL (RS) É UN DOS 26 ESTADOS BRASILEIROS, UN DOS BRASÍS QUE CONFORMAN A PLURAL, FASCINANTE E MAL COÑECIDA NACIÓN BRASILEIRA. OS SEUS DEZ MILLÓNS DE HABITANTES, CHAMADOS GAÚCH@S, SON DESCENDENTES DE INMIGRANTES PROCEDENTES DE NUMEROSOS PAÍSES, ESPECIALMENTE DA ALEMAÑA E DA ITALIA. NOS SÉCULOS XVII E XVIII, NO ACTUAL RS, OS XESUÍTAS CONSTITUÍRON A "REPÚBLICA GUARANÍ", MOI AVANZADA PARA A ÉPOCA E OBXECTO DA ATENCIÓN DE PENSADORES COMO VOLTAIRE. HOXE, AS EXPERIENCIAS DE DEMOCRACIA PARTICIPATIVA PROMOVIDAS NO RS SON OBSERVADAS EN TODO O MUNDO. COMO AFIRMA IGNACIO RAMONET, DIRECTOR DE LE MONDE DIPLOMATIQUE, "SON INICIATIVAS QUE, MODESTAMENTE, MOSTRAN QUE OUTRO MUNDO É POSÍBEL."

Rio Grande do Sul (RS) posúe un forte sentimento de identidade propia e unha importante tradición progresista. RS é o berzo do influínte e ben coñecido Movimento dos Sem Terra (MST), así como do menos coñecido, e até hoxe implantado só no RS, Movimento de Mulheres Trabalhadoras Rurais sem Terra, que, ademais de non teren terra, sofren o machismo. No RS xurdiu o movemento ecoloxista brasileiro, un de cuxos membros máis destacados é o gaúcho José Lutzemberger, Premio Nobel alternativo. RS é un dos lugares do mundo onde é máis forte a resistencia ao avance señ garantías dos alimentos transxénicos, debido, entre outros motivos, á existencia dunha importante cooperativa auto-xestionada de produtores e consumidores de agricultura ecolóxica, a Colméia, fundada hai 20 anos.

A capital do RS é Porto Alegre, unha cidade de 1.300.000 habitantes. Desde 1988 é gobernada por unha coalición de partidos de esquerda encabezada polo Partido dos Trabalhadores (PT). O seu candidato a alcalde gañou tamén as eleccións celebradas este ano, cun programa que ten como eixos "a radica-

lización da democracia, o desenvolvemento sustentábel e o combate à exclusão social". O carácter exemplar dalgunhas actuacións desenvolvidas en Porto Alegre motivaron a súa escolla como sede da primeira reunión do Foro Social Mundial, alternativo ao Foro Económico que reúne anualmente na cidade suíza de Davos a distinguidos defensores da actual orde económica mundial, inxusta e insustentábel.

O Goberno progresista de Porto Alegre desenvolveu diferentes instrumentos de democracia participativa, entre os cais salienta o Orçamento Participativo (OP), que permite aos veciños e veciñas decidiren o destino dos fondos municipais destinados ao seu bairro e controlaren a execución das

obras promovidas polo Concello.

En 1998, un sindicalista e ex-alcalde de Porto Alegre, Olívio Dutra (PT), foi elixido gobernador do RS (por certo que unha das súas primeiras decisións foi a de cortar as cuantiosas subvencións á industria automobilística). Desde entón RS adoptou o lema de "Estado da Participação Popular" e comezou a aplicar o OP en 1999.

Segundo o Goberno do RS, "o OP se constrói a partir de quatro principios básicos: a participação universal, aberta a todos os cidadáns; a discussão de todo o orçamento com a comunidade; a auto-regulamentação - com aperfeiçoamento do processo a cada ano a partir da avaliação feita junto à comunidade;

a prestação pública de contas da execução orçamentária ao final de cada ano com o controle público sobre o Estado através da transparência das relações do Governo com a população."

O proceso do OP consta de varias fases, comezando coa celebración de asembleas nas 22 rexións do Estado e nos seus case 500 municipios e rematando coa constitución do Conselho do Orçamento Participativo (COP).

Unha imaxe que di moito: o gobernador do Rio Grande do Sul, Olívio Dutra, asiste, entre os participantes, a unha das asembleas do Orçamento Participativo. En 2000, 281.000 persoas participaron en 670 asembleas.

Os 204 integrantes do COP, elixidos democraticamente e cun mandato dun ano, reciben un curso de formación sobre o orzamento público e elaboran xunto co Goberno (que non ten dereito a voto no COP) a proposta de orzamento que será debatida polo Parlamento.

A entrega da proposta do orzamento para o ano 2001 no Parlamento polo gobernador Olívio Dutra, o 15 de setembro pasado, foi acompañada polos membros do COP e suliñada por unha manifestación de máis de 5000 delegad@s e conselheir@s do OP. En 1999, após as negociacións do Goberno co Parlamento (onde os partidos que apoian o goberno carecen de maioría), as prioridades do proxecto de orzamento elaborado coa participación popular foron mantidas no esencial. Os participantes no OP apostaron por máis inves-

timentos nas áreas sociais (educación, saúde,...).

O OP constitúe un magnífico proceso de aprendizaxe do exercicio da cidadanía pola poboación. Ésta valora cada vez máis o OP. Proba diso é que este ano o proceso do OP desenvolveuse mesmo a pesar de non recibir financiamento público, xa que a Xustiza impediu ao Goberno financiar o OP, despois de aceptar en parte unha denuncia contra o OP presentada polo deputado federal Alceu Colares (fortemente derrotado no segundo turno das recentes eleccións á

alcaldía de Porto Alegre por Tarso Genro). O compromiso e o esforzo da sociedade civil organizada fixeron posíbel o OP sen o apoio económico do Estado, lográndose a participación de nada menos que 281.000 persoas en 670 asembleas. Os inimigos do OP non foron capaces até hoxe de contrarrestar a decidida vontade de implementar un proceso de coexistión do Estado coa sociedade que teña en conta de verdade as demandas populares na definición das prioridades orzamentarias.

CONTACTOS:

Goberno do Estado do RS. <http://www.rs.gov.br>

Bancada do PT na Assembleia Legislativa do RS. <http://www.pt-rs.gov.br>

Espai Marx. <http://www.espaimarx.org>

LIVROS

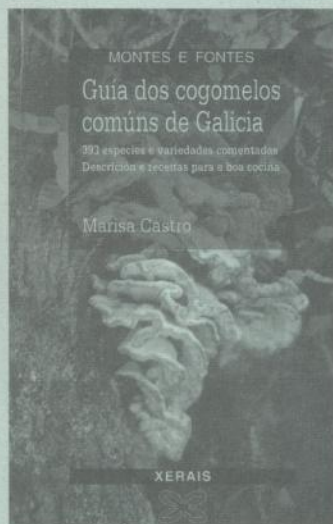
GUÍA DOS COGOMELOS COMÚNS DE GALICIA

Un "proloquio" de Fernández del Riego abre este novo libro de Marisa Castro, adicado a Luís Freire, coautor, con ela, de outros libros anteriores (un de 1982, outro de 1993) sobre o mesmo tema. O que ven de saír do prelo, con 303 páxinas, iníciase cun capítulo sobre a taxonomía dos cogumelos e a súa morfoloxía - con debuxos ilustrativos-, continúa con instrucións para a elaboración dun "herbario" de cogumelos e unha clave dicotómica para chegar ó Xénero antes de pasar a descripción de especies, aspecto ó que está adicado o groso do libro: máis de 130 especies aparecen descritas (a nivel macroscópico e con algunhas referencias a caracteres microscópicos) e fotografadas a toda cor, con mención do seu nome científico (e sinónimos) e dos nomes populares en galego e castelán; ademais, cítanse as especies que se poden atopar en Galicia e que presentan algunha semellanza coa que se describe, de

xeito que son, finalmente, preto de 400 as especies comentadas.

393 especies e variedades comentadas.
Descrición e receitas para a boa cociña.
Marisa Castro
Colección Montes e Fontes.
Edicións Xerais de Galicia. Vigo, 2000.

Pero o libro non remata aquí: hai outros capítulos adicados a ecoloxía e cultivo dos cogumelos, á etnomicoloxía e á historia da macromicoloxía galega, mesmo á presenza dos cogumelos na literatura galega. E, como cabía esperar, fálase da súa comestibilidade e toxicidade, da súa conservación con fins culinarios e da súa culinaria: 55 receitas ofrecen suficientes posibilidades para sacar partido ós cogumelos.

O libro complétase cun glosario e varios índices, así como cunha relación bibliográfica complementaria.

Co aval da autoría de Marisa Castro, constitúe no seu conxunto unha referencia ineludible para quen se interese pola micoloxía galega.

E.C.